

821.163.2.09
C37

Иван Симеонов

ИНТЕРПРЕТАЦИИ НА ЛИТЕРАТУРНИ ТЕМИ

Помагало за ученици,
кандидат-студенти
и студенти

Л Е Т Е Р А

Иван Симеонов

ИНТЕРПРЕТАЦИИ НА ЛИТЕРАТУРНИ ТЕМИ

Помагало за ученици,
кандидат-студенти
и студенти

Христо Ботев
Иван Вазов
Алеко Константинов
Пенчо Славейков
Пејо Яворов
Елин Пелин
Димчо Дебелянов
Христо Смирненски
Гео Милаев
Атанас Далчев
Елисавета Багряна
Йордан Йовков
Никола Вапцаров
Димитър Дитов
Димитър Талев

Л Е Т Е Р А
Пловдив, 2003

*На колегаїта и приятеля
Васил Кондов с най-
добри пожелания!*
16.01.2004г. Иван Симеонов

- © Издателство „Летера“ – Пловдив, 2003 г.
 © д-р Иван Симеонов – автор, 2003 г.
 © Димитър Келбечев – художествено оформление на корицата, 2003 г.

Издателство „Летера“

4000 Пловдив, пк 802, ул. „Родопи“ № 62
 тел.: (032) 600 941, 600 930; факс: (032) 600 940

1124 София, ул. „Светослав Тертер“ № 10
 тел.: (02) 946 16 07, тел./факс: (02) 944 14 52

e-mail: lettera@plovdiv.techno-link.com

ISBN 954-516-454-9

Съдържание

Увод	5
Христо Ботев	6
Социално-революционни мотиви в поезията на Христо Ботев	6
Любов и омраза в лириката на Христо Ботев	14
Иван Вазов	23
Духовното израстване на българския народ в прозата на Иван Вазов („Чичовци“, „Немили-недраги“, „Под игото“)	23
Особености на изображението в романа „Под игото“ от Иван Вазов	31
Алеко Константинов	40
Бай Ганьо и байганьовщината	40
Типологическият подход на Алеко Константинов при изображението на персонажите от цикъла фейлетони „Разни хора, разни идеали“	48
Пенчо Славейков	57
Мотивът за Пътя в стихотворенията „Ни лъх не дъхва над полени“ и „Самотен гроб в самотен кът“ от Пенчо Славейков	57
Нравствената красота на българката спред поемата „Ралица“ от Пенчо Славейков	65
Пейо Яворов	74
Мотивът за осъзнатата безнадеждност в поемата „Градушка“ от Пейо К. Яворов	74
Мотивът за раздялата с родината в стихотворението „Заточеници“ от Пейо К. Яворов	82
Елин Пелин	91
Драмата на стария Герак	91
Образната символика в прозата на Елин Пелин	99
Димчо Дебелянов	107
Универсалните символи „дом“ и „път“ в контекста на Дебеляновата лирика	107
Хуманистичният патос на Дебеляновата лирика от фронта	115

Христо Смирненски	124
Урбанистичната тема в поезията на Христо Смирненски	124
Патос и героика в поезията на Христо Смирненски	132
Гео Милев	141
Образът на народа в поемата „Септември“	141
Идеята за ада и рая в поемата „Септември“ от Гео Милев	149
Атанас Далчев	158
Времето и пътят в предметния свят на Атанас-Далчевата поезия („Прозорец“)	158
За душата и тялото в поезията на Атанас Далчев	166
Елисавета Багряна	175
Любовта и свободата в поезията на Елисавета Багряна	175
Младостта между копнежа и стихията в лириката на Елисавета Багряна	182
Йордан Йовков	191
Романтичната извисеност на героите от разказите „Шибил“ и „Индже“ на Йордан Йовков	191
Човеколюбието на Йовковите герои („По жицата“, „Другоселец“, „Серафим“)	201
Никола Вапцаров	209
Романтиката и вярата в поезията на Никола Вапцаров	209
Идеята за човека в поезията на Никола Вапцаров	217
Димитър Димов	226
Светът на „Никотиана“ („Тютюн“ от Димитър Димов)	226
Възходът и падението на Борис и Ирина („Тютюн“ от Димитър Димов)	234
Димитър Талев	243
Род, личност и история в романа „Железният светилник“ от Димитър Талев	243
Майката и децата в романа „Железният светилник“ – хармония и противоречия	251
Библиография	260

Увод

Книгата „Интерпретации на литературни теми“ е предназначена за учениците от 11. и 12. клас, за кандидат-студенти и студенти. Поместените в нея литературни интерпретации третираат проблеми от произведения на българските поети и писатели Христо Ботев, Иван Вазов, Алеко Константинов, Пенчо Славейков, Пейо Яворов, Елин Пелин, Димчо Дебелянов, Христо Смирненски, Гео Милев, Атанас Далчев, Елисавета Багряна, Йордан Йовков, Никола Вапцаров, Димитър Димов и Димитър Талев. Разгледаните литературни творби са включени в учебните програми по български език и литература. Проблематиката на статиите е свързана с най-новите изследвания на литературноисторическата наука и е в съответствие с Държавните образователни изисквания.

В книгата е застъпен модерният подход, който разглежда интерпретацията като **взаимодействие между анализа и разбирането на литературния текст**. При това интерпретацията не отрича анализа, а го предполага като начален етап от усвояването на литературния текст. Интерпретацията в училище изменя до голяма степен ролята на ученика от обект на образователното въздействие в активен субект в процеса на литературното образование.

Настоящата книга може да се използва като допълнителен източник, който предлага модели за затворено и контекстуално тълкуване на литературните текстове с оглед тяхната структура, образност и символика, както и различни типове аргументация. За учениците са полезни и разкритите в нея връзки на литературните текстове с други литературни творби, с митологичната и фолклорната култура.

От автора